

O TIO MARCOS D' A PORTELA

Os mandamentos d'o Marcos
 f'ca d' airexa, son seis:
 facer á todos xusticia,
 non casarse con ninguén,
 falar o gallego enxebre,
 cumprir c'o que manda a ley,
 loitar pol-o noso adianto
 con entusiasmo e con fé,
 vestir calzós e mouteira
per omnia sécula amen.

Teñen os pobos a gala
 n-o seu linguaxe falar:
 fálase chinu n-a China,
 portugués en Portugal,
 catalán en Cataluña,
 e n a Alemania, alemán,
 soño os gallegosd' agora
 hastra vergonza lles dá
 falar a melosa e dulce
 fala que falan seus país.

PARRAFEOS C'O POBO GALLEGO

Ano-séntimo

Ourense 8 de Febreiro de 1885

Parrafeo sasenta e catro

N-A TABORELA D' OS RECS.

¡As que lle pasan ón vello! N-o pouco tempo que me falta pra cair n-a focha, así Dios me salve como non esqueceré o día de san Brais d'o ano que vay correndo, con algaeiradas n-as Córtes, con terremotos en Anlucía e con malas novas, pauliñas e xenreiras en todol-os currunchos d' este mundo cativo.

¡N-a miña vida me vin n-outra! Andiven n-a escola y-o señor maestro nunca se viu n-o caso de me bater co-as correas nin de turrarme, pol-as orellas, nin d' imporme ningunha casta de castigos. Xa mozo, nin en romarías nin trulladas armei unha de paus nin atentei as nenas, ¡miñas xoyas!, pois inda que por elas me derretía como anaco de manteiga arrente d' o lume, e por mais que as miraba con ollos churrusqueiros sintindo cóxegas dende o cernizo hastr' os pés (perdoando a espresion), nunca m' estevin a turrarles pol-a muradana, nin pol-o dengue, nin por ningures.

Fun ó servicio d' o rey, y-o capitán d' a miña compañía, bõ mozo por certo, a quen Dios teña n-a sua gloria, pois morreu o coitadiño de resultados d' un reuma que colleu n-a campaña, desfaciase en laules cando de min falaba, pondo n-os cornos d' a lua a miña pacencia. Volvin d' o ser-

vicio c' o canuto, podendo dicir que non pasaba de ser un soldado en *estado de canuto*. A patria en agradecemento metume un sachó n-a máu, c' o gallo de que precurase c' o meu traballo o pan de cada día e mais a gotiña de cada ano. Eu páxenme a traballar satisfeito, porque d' o mal o menos, pois fórame pior que perlese as duas pernas, porqu' estonces tería que andar á pedicha de porta en porta sin agardar, pra non adoeecer co-a fame, a que a patria viñese á manterme.

Ciudadano solto e licenciado d' o exército, como non tiver unha *mioca d' infruancia*, nin xiquera cheguí á conxexal, in la que teño mais d' eiquí e outras trazas e xeitos, que non teñen algús alcaldes que conozo e que vin cando fun ás festas d' o Carballiño.

Arrangallado e probe tenlo-tino d' as miñas facenlas e d' os meus eidos, e sintindo n-o corazón bulir as mais fondas saulales pol-o esquecemento de Galicia, non á xeito d' o diaño padricador, sinon c' o amor subrimo d' o que pensa e sinte, d' o que ama e sofre, sin esperanzas de medro e sin cobizos de gloria, páxenme á filar c' os meus queridos compañeiros de mouteira, valén dome d' as letras de molle pra que os meus

parrafeos fosen oubidos en todol-os ámpitos d' a terra.

D' esta maneira funa turrando algúns anos, aldraxando co-a sátira os vicios, e procurando correxir co-a censura os defectos que nos conso-men. Vello de brancas guedellas, tiven a sorte de ser acollido n-a terra con aprauso; e n-as esque-cidas chouzas, n-as ledas mallas, n-os prácidos fiadeiros, n-as tolas trulladas, n-os escanos d' o cruceiro de pedra, n-os turreiros d' as festas, n-as cunvidadas, n-o adro d' a eirexa, alí onde batía n-o peito o corazón d' un gallego, como nota de legría entre a xeneral tristura, como eco zumbon n-as barulladas, como sourisa balrona entre as realidás d' a vida práutica, nacentes nenas ou garridas mozas, rebulideiros rapaces, mozós trouladores, ou vellos encanecidos, saudaron e saudan ó TÍO MARCOS D' A PORTELA con antusiasmo e pracer, porque saben por esperencia que a súa misión non é nemiga, que os seus ditos non levan o veneno n-a intención, e que todol-os seus feitos tenden a escorrental-a morriña y-a mantel-as venturanzas d' os seus compatriotas.

Nin levei postes n-o patin d' a curia, nin me mallaron o lombo n-as vilas, nin pol-a miña causa s' arrou unha de paus n-as aldeas, nin por mala cousa lle vin a cara ós xueces, nin xiquera por unha hora traspuxen as reixas de ferro d' as cárceres, e lonxe de m' achantar diante d' os gardas civís, ou de lle ganar as voltas pra que non me visen, mireinos decote fito a fito e saqueilles ó pasar a monteira como se lle saca ós mellores amigos, como se lle fai as presoas que mais un respa.

Tíñame o que se dí por un home de ben, e téñome hoxe n-o mesmo xuicio, inda que o dubiten todol-os escribaos, xueces e maxistrados d' a terra, dito sea sin ánimo d' aldraxe, porque agora pol-o que vexo anque un fale ben e con conciencia d' o que fala, ten un home que facer retesias e cumpridos, aceraciós e profesion de fé pra que a naide se ll' antoxe coller por onde queiman as suas palabras, pois xa non abundan os dicionarios pra espricalas.

¡Pero nunca Dios me dera! Si non houbo en ningun es gayotas pr' o tío Marcos, a desfortua quixo que o xastre de Banga que tamen frorea n-o cornetin d' a murga d' o lugar, se me puxera diante d' os ollos e me caise en gracia, y-o rayo d' o home acostumado a dar puntadas ó ganduxo, botoume unha que me colleu dende o redaño

hastr'as gorxas, e queiras non queiras, pol-a mor de non supoñerlle talento cicais n-o maneo d' as chaves d' o cornetin, ou n-a mesma punta d' agulla, querellouse de min, aduanando de xeito qu' eiquí decraro, alí firmo, fun a parar n-a taborela d' os reos.

O gallego ten moitas revoltas e retranqueiras, e como non-o roen, todos e poucos ben-o leen, pol-a mor de que a nosa fala se vay esquecendo, foron os meus ditos tomados por inxuria e levados ó xuicio oral.

Dinantes d' entrar n-Audencia un membro d' a xusticia d' eses que s'ica ll' es chaman aguacís, díxome de mala maneira que sacase a coroz. ¡Quen che fora sin camisa! Obedecin porque co-a xusticia non hay gromas, e tremando de frio hastr' a cana d' os hosos, senteime n-a taborela.

Escomenzou a sesión. Por un si acaso botei as maus ás gorxas pois coidei que m' as apertaban.

A vista d' os maxistrados asegoume.

O representante d' o ministerio público púxose á parolar. ¡Qué peteiro d' ouro! ¡Aquel si que se chamaba acusar!

Dixo que o non estar o alcalde d' o Carballiño ó nivel d' o adianto e d' a civilización d' a vila, era o mesmo que lle chamar salvaxe, que a palabra *cousa* era un verdadeiro aldraxe á dinidad d' o home; dixo que n-esta terra non hay respeto ás autoridás, e outras cousiñas que non lembro, porque como son un boiro, metéuseme n-a cabeza que non debo lembralas.

¡O qu' é o non saber!

Pol-a lóxica qu' estudiei, non saco en limpo que valla o mesmo chamarlle á un salvaxe, que dicir quenon está ó nivel d' o adianto e d' a civilización d' a vila en que vive, e n-o tocantes á palabra *cousa*, o dicionario dí que sinitica *entidade*, e n-o catecismo d' a doutrina cristiana, o P. Aste-ta, sin que á ningún doutor se ll' acurrisse tomalo por sacrilegio e menos por aldraxe, xa depren-dín n-a escola e seina hoxe de memoria, esta tonada:

«¿Quién é Dios?

»A *cousa* mais admirabre y-escelente que se pode decir nin pensar, un señor infinitamente sábio, xusto, poderoso, principio e fin de todas cousas.»

¿De qué me valen os meus conoimentos?

N-os escritos ó entender d' o representante d' o ministerio fiscal, hay que ter mais en conta as intencións que as palabras, e n-eso d' adiviñar

as intencións, bótense vostés de sulago n-a concencia allea, e collan boas ou malas intencións como peixes ou cobras n-o río.

Confeso que d' esta cencia non entendo nin migalla. ¿E de leises? ¡Maria Santísima!

Por este camiño vou ás apalpadelas.

¿Qué s' entende por inxuria?

O que ven en de-prestixio d' unha persoa.

¿Qué s' entende por falta de respecto ás autoridades?

A falta de consideracion que á elas se debe.

Turremos un pouco que a materia é de goma, e veñamos á práutica que ten moitas insinanzas.

A un calquera dalle por se meter á escritor. Fala d' aquilo reconecido como verdade pol-a concencia d' as xentes, e pítalle soste que non ten pés nin cabeza. Xura e perxura que os que como él non pensan están tolos ou son us tontos d' arremate. Ven outro escritor e con razóns como rodas d' un carro, próballe n-o terreo d' a cencia, que non sabe o que dí, que non ten nin sentido comun, que perdeu o xuício, que non entende pizeca de filosofía. Estes ditos redundan en descreto d' o autor d' o libro sementado de disparates, e mais por eso a ninguen se lle pasa pol-as mentres reputar as refutaciós d' inxurias.

Unha autoridá de calquera xerarquía, erra n-o cumprimento d' o seu deber ou manda que se faga unha cousa que non debe facerse. ¿Bótaselle n-a cara o erro? Pois sería unha inxuria. ¿Non se fai o que manda sendo malo? Estonces constituiria un desacato.

Esto non ten volta: supoñamos que un alcalde se volve tolo ou sin volverse dalle por facer a alcaldada de non deixar que os seus aministrados tomen o sol como seica pasou agora. ¿Teñen obrigacion os veciños d' obedecelo? Eu penso que non.

De soste os principios d' esta doutrina, caería a crítica por terra n-o tocantes á cencia, y-os homes viriamos á ser us ilotas n-o tocantes a entender d' esta xeito os respetos que ás autoridades debemos.

Pol-o menos eu téño así deprendido; mais como son un boiro...

¡Que n-este país non hay respecto as autoridades!

O señor representante d' o Ministerio fiscal ten libertá pra dicir o que lle pete, como eu a teño pra dicir que n-a nosa terra é onde mais se respecta ás autoridades, que por respetalas tanto, impoñense moitas veces e saense fora d' os límites d' as suas atribuciós, e qu' inla así e

todo, os gallegos somol-os mais pacentes, os mais respetosos, os que menos algueireamos contra o Goberno, os que pagámol-os trabucos sin que os que mandan se vexan n-o caso de botar máu d' a forza armada, os que cumprimos canto nos ordean sin pestanexar, os que sin ter obrigacion saudamos por cortesía ós que veñen d' estrana terra á pintala á nosa, por mais que non descoñozamos que n a vila onde naceron, pasaban pol-as ruas o mesmo que si fosen cas, ¿e por qué non dicilo? si algús d' os moitos aldraxes que n-os fan ós gallegos lonxe teñen algo de xusticia, son aqueles que sosteñen que os gallegos somos homes de tanta pacencia, qu'inda que nos mallen como bestas d' arrieiro, levámolas e calamos.

O TIO MARCOS sentouse n-a taborela d' os reos.

¿Levarano á cadea?

Díreivolo mais adiante.

LUZ E SOMBRA.

I

Xemidos de morte
n-o aire palpitan
e súplicas fondas
de dor y-agonía.

E veñen de lónxe, n-as alas d' o vento,
as queixas doiridas
d' os hirmaus que demandan axuda
d' as almas amigas.

De lónxe, d' a terra
d' a luz e d' a gloria,
d' as verdes montañas,
d' as veigas risoñas
onde teñen as cámpas mais cheiros
os árbres mais follas,
onde son mais azules os mares
y-as nubes mais roxas.

De lónxe, d' a terra
d' as árabes cántegas,
d' as guzlas mouriscas,
d' as lendas gallardas
onde vibran, n-as noites de lua,
chorando as guitarras,
e pregóan d' o xenio a grandeza
as lousas d' a Alhambra.

De lónxe, d' a terra
d' os áureos celaxes,
d' os limpos regatos
d' as trovas amantes
onde frotan recordos gloriosos,
e tristes soedades

parês que se sinten mainiñas e ledas
bulindo n-o aire.

De lónxe, d' a terra
risonã e tranquila
por onde entre frores
esbaran as linfas,
onde soñan d' amor cabe as reixas,
onde fuxitivas
vagan pol as ruas, cando pecha a noite,
sombbras d' os Califas.

Xemidos de morte
que fenden o peito,
d' aló van chegando
n-as alas d' o vento,
d' hirmaus que vivían felices e alegres
e tristes morreron
en noite d' horrores, de loito e de sombras
n-a terra e n-os ceos.

Xemidos d' angustia
d' os qu' inda quedaron
n-o mundo as suas coitas
profundas chorando,
de nais que perderon ós fillos d' a y-alma
e moven os brazos
buscando entr' as sombras caricias y-aptas,
buscándoas en vano.

Famentas, espidas,
co-a febre n-a testa,
retórcense loucas
de rabia e de pena.
Y-o ceo impracabre amóstrase xordo
às vágoas y-as queixas
e morren n-o escuro de fame e de frío
envoltas n-a brêtema.

De lónxe, d' a terra
galana e frorida,
demandan axuda
d' as almas amigas.
Con triboas n-o peito, con tréboas n-a mente
de pena ferida,
enrouquecen, con tantos salayos
as cordas d' a lira.

II

Os qu' acampades ô raso
n-estas noites d' invernia
tendo por almohada as pedras
y-os aludes por tarima;
os que morredes sentindo
n-as convulsións d' agonía,
ferver a terra por baixo
y-arder os ceos por riba;
nais que camiñades loucas
entr' a neve y-a ventisca,
cobertas de ruís farrapos
as carnes enfraquecidas,
á tentas, entr' os cadávres.

buscando as vosas xoiñas,
deixaille un canto ô poeta
que trai vágoas por cantigas.
Eu chorarei, como choras
Darro d' orelas froridas,
como choran as guitarras
n-a comarca granadina.
E tí, Dios, que dend' os ceos
n-o mundo as olladas fixas,
é xa tempo de que mostres
a tua compasion divina.
E tí, pobo en que nascín,
tí que con ánsea bendita
téndeslle a mau ós que sofren
y-ós disgraciados alivias,
moito mais te quero hoxe,
moito mais, pátreas querida.
¡O arbre d' a ingratidade
nunca arraigou en Galicia!

ALBERTO GARCÍA FERREIRO.

29 de Xanceiro de 1885.

O QUE NON TEN QUE FACER...

Dinos o refrán que cando está de vagar o
demo ponse á tornar as moscas c' o rabo, d' o
que saco en limpo que o que tal parolou sabía
que n-o inferno hay moscas.

Os sabidos d' o noso tempo cansos de mirar
pra baixo cobizan esculcar os ceos. Pra conse-
guilo bótanse ás adiviñanzas.

Un d' eles, aló d' America, que non tiña moi-
to que facer, imaxinou-se un camiño de ferro en-
tre a terra y-o sol por este xeito.

O camiño de ferro que colles os daus prane-
tas e camiñase co a velocidá de coarenta millas
por hora, empregaría dous centos sesenta e cin-
co anos, un mes, cinco dias, tres horas e trinta
e un minutos.

O precio d' o viaxe á oito cartos e medio mi-
lla, custaría trescentas setenta e duas mil moe-
das de cinco pesos.

Agora ben, ¿qué cousa de proveito resulta
d' este cálculo?

E inda que a obra se poidera facer, ¿quén s'
estrevería á emprender ese viaxe seguro d' al-

contrar a morte n-o comenzo d' o camiño? ¿Quén dispon de tantas moedas de cinco pesos pra gastar n-un viaxe?

Os qu' estivesen relaxados serían os únecos que se comprometerían á chegar á primeira estacion, cuidando de poñer por diante que pagarían o billete á volta.

Acúrrenseme ademais outras dudadas. Logo que s' estabrecese o servico, ¿á quen lembraría a empresa revisador e maquinista d' a locomotora, sabendo que tiñan que quedar n-o camiño? ¿Onde fixarían os railes? E n-o caso de que fosen d' unha peza, ¿canto tempo necesitarían pra facelos, cantas arrobas de ferro e cantos ferreiros serían precisos?

O sol quenta n-a terra estando tan lonxe d' ela. ¿Qué non fará preto? Pol-o mesmo anque se chegase á fixar a punta d' os railes n-o sol, derreteríase o ferro, e traballo perdido.

Si pensar n-estas cousas non é unha tolería, conveñamos en que non deba haber manicomios n-o mundo.

Millor fora que ós homes sabidos lles dese por resolver outros problemas que temos mais á mau e que son mais faceiros, como poñamos por caso estes que se me veñen ás mentes.

Como podería un maestro d' escola tirarlle ós pequenos a comida d' o corpo sin causarlles dano, ben valéndose d' un zurrichote de chupon ou d' outro instrumento pol-o xeito d' o saca-corchos.

Como podería un apeguido, o mesmo que as serpentes boas fan c' os páxaros, atraer c' os ollos as moedas.

Como podería un famento ter forza n-o alento pra enviar os comestibles que hay n-os escapates, pasando pol-os vidros sin manchalos nin rompelos.

Como podería un namorado cortexar a súa rapaza sin que ninguén o vise, sin que o mirase con malos ollos a sogra en larva, e sin topar ó rubir as escaleiras c' os primos que baixasen.

Como podería un alma chegar ó ceo sin pasar pol-o fume d' o purgatorio.

Como poderían os condenados fuxir d' o inferno sin que se deprocatase o diaño, y-andar pol-o mundo prófugos entre as mulleres garridas sin espoñerse de novo á cair n-a tentacion.

Como podería medrar en política un home con vergonza sin aduanar n-a oposicion, sin facer falcatruas n-o poder, e sin andar con agasallos c' os ministros.

Como podería un labrego vivir sin traballar, e traballar sin ter que pagar trabucos.

Como faríamol-os que pagamos pra ila turraando com' os camaleós, mantendonos d' o aire.

Que cousa que non custase diñeiro inventaríamos que surtise n-as aldeas os efectos d' os foguetes, pra que os nosos labregos de ixasen de gastar tanta pólvora en salvas.

Como as comporían os que escriben n-os periódicos pra decir as verdás ós que gobernan, sin espórense á chegar ás portas de presidio.

Onde está o *alcaldecida* mais seguro pr' acabar co-a casta d' os malos alcaldes.

Pensar n-estas cousas si que non sería unha tolada, e mais por eso non hay quen dispoña de vagar pra resolvelas.

SOEDADES.

I

Veira d' as augas d' o craro Miño,
fai a eremida d' o Portovello;
n-ela ben posta teñen a imáxen
d' a imaculada Virxen d' os ceos;
Virxen que todol-os pescadores
en moita estima sempre tiveron,
pois pr'os seus males, cand' é qu' a chaman,
sabe muy logo darlles remedio:
alí, por diante d' a Santa Virxen,
e n-a eremida d' o Portovello,
foi onde un rogo, por vez primeira,
entenrecido ll' erguin ós ceos.

¡Santos momentos d' a miña vida...
inda os recordo! Era muy neno
y-era unha tarde d' o mes de Mayo,
aló entr' as follas xemía o vento,
asemellando queixas de almas
que sospiraban por outros tempos;
os paxariños d' ces cantaban;
d' o rio as augas, iban correndo
mainas, falando como si fosen
d' amantes voces, estranos ecos;
o sol morría; cand' eu chegando
hastra a eremida sin conocelelo,
sin dar-me conta d' o que pasaba,
por un buraco n-a porta feito
lixeira ollada botei á cantas
cousas habia postas por drento.

Xunto d' a porta d' a sancristía,
eu vin a imáxen d' un esqueleto,
inmobre, fixo, co aqueles ollos
como duas covas fondos e negros,
co-aquela boca sempre sorrindo,
co-aquel conxunto cheo de misterios:
por vez primeira d' a miña vida,
pensei n-os mortos... e tiven medo.
Pensei n-a morte, pensei que cando
os vèrmes, xordos, fosen roendo
a débrecarne que me recobre,

cand' os meus hõses ô descuberto
 quedando fosen espaxados
 riba d' as cobas d' o cimenterio,
 non haberia quen-os colles
 pra pol-os xuntos en esqueleto:

¡Cántas tristezas, que desconsolos
 foron deixando n-o pensamento
 estas estranas miñas ideas,
 às que din forza cando era neno!

II

Pasaron anos: inda recordo
 hoxe a eremida d' o Portovello
 que solitaria, veira d' o Miño.
 érguese agora cal n-outros tempos.
 Inda recordo d' aquela tarde,
 d' o sol os tristes rayos posteiros,
 as miñas coitas, as miñas ansias,
 os meus estranos presentementos;
 e d' a maneira qu' enton pensaba,
 en moitas cousas, agora penso;
 non se m' esquece pensar n-a morte,
 pois xa non pode poñerme medo;
 lévoa decote por compañeira
 n-os areales d' este deserto
 que vou traspondo; solo cobizo
 chegar ô cabo d' o meu desterro.
 ¡Ay que difrentes son as soedades,
 que tiven ont' d' as que hoxe teño!

III

Óyolle a moitos, que son os ollos,
 d' as nosas almas un limpo espello;
 onde mirarse non ten a miña,
 que vive á escuras e' os seus tormentos.

O sol de Mayo, vals e montañas
 doura e feitiza e' os seus reflexos:
 bulen os rios pol-as ribeiras,
 móvense as follas que bica o vento,
 os paxariños cantan n-os álbores,
 o gando brinca pol-os lameiros;
 e pobos, chouzas, aldeas, pazos,
 brancas eirexas, negros castelos,
 diante d' os ollos teñen os homes.
 ¡Conxunto grande, subrime, espréndido!
 Solo eu coitado, sin luz, sin gorias,
 estrano á tantos encantamentos,
 peleginando sigo traspondo
 os areales d' este deserto:
 ¡Ay que martirios sofro n-a terra!
 ¡Ay que soedades tan fondas teño!

O Defensor de Granada conta que o alcalde

de Almaciles prohibiulle ôs veciños o tomar
 o sol.

Este alcalde debe ser d' o pau d' o de Carballiño,
 y-alcaldada com' ela non-a recordo inda
 que xa vou vello.

Si por aló hay conservadores, a orde d' o al-
 calde será o mesmo que unha sentenza de morte.

Eles que acostuman arrimarse ô sol que mais
 quenta morrerán ateridos.

¡E pr' os cesantes? ¡Ave-Maria de Gracia! ¡Qué
 será d' eles non deixándolles tomal-o sol que ven
 a ser o úneco que *toman*?

Hoxe é domingo correloiro e non hay trazas
 de que os mozos se pñan a correl-o galo como
 n-outros tempos.

Agora corren as galiñas.
 E córrenas pol-a calada.

O señor representante d' o ministerio fiscal,
 non s'alcontra n-o mundo d' a oratoria ô nivel
 de Castelar, de Canovas, de Sagasta, de Martos,
 de Moret, de Salmeron e d' outros ilustrados ora-
 dores.

Agora botarse á deducir, e quen queira que
 agarre a intencion pol-o rabo.

O tribunal que me condenou á dous meses e
 un día de arresto maor, compuxérono como pre-
 sidente, o señor D. Manoel de Mella e Montenegro,
 xuez de primeira instancia d' este partido en
 1831 e presidente d' Audencia d' o criminal d'
 esta provincia dende mediados d' o ano derradeiro;
 aquel que condenou á tres anos e piques
 de presidio ô ispirado poeta Manoel Carras pol-a
 imitacion d' a poesía de Beranxer titulada *Mi-
 rando ô chau*; fallo que foi revocado pol-a Au-
 dencia d' a Cruña, e como maxistradol-os señores
 Otero e Zepedano que compoñen a primeira
 sala.

Rapazas d' o Carballiño,
 d' o Ribeiro e de Maceda,
 meus tesouros, miñas xoyas,
 miñas rolas, miñas nenas,
 todas cantas feitizandes
 a nosa rexion gallega
 co-eses churrusqueiros ollos
 que amor e pracer lostregan,
 vide a loumiñar as coitas
 d' este d' as brancas guedellas
 vello débrecillo, arrangallado,
 que xa non pode co-as pernas.
 Segun me contaron onte,
 pol-o mandado d' Audencia
 irei dous meses e un día
 á parolar a cadea,

e cal páxaro en gayola,
 como rato n-a ratoeira,
 vereime n-esa tempada
 atafegado entr' as reixas.
 ¡Qué angustias, señor, que angustias
 pasa un vello, miñas neñas!
 ¡Ay pol-as que pasa un probe!
 ¡A que situaciós un chega!
 Mais inda que vello e probe
 un n-este mundo se vexa,
 namentres haxa unha cana,
 unha soila n-a cabeza,
 non hay razon pra deixarse
 amorrillar pol a pena.
 ¡Hora o demo, maña fora!
 Non que non, teño correa
 e sofrerei as que pasen,
 e collerei as que veñan
 tan ledo como de cote
 con cachaza e con pacencia.
 Dempois que me vexa libre,
 condo saya d' a cadea,
 hemos ter unha bailada
 sobre d' unha larpadela
 eu e mais o Falparron,
 e bebendo viño en xerra
 hemos berrar os dous xuntos:
 ¡Barao, viva a Maripepa
 e viva o Macho-campana!
 ¡Treme o mundo y-arda Cea!
 ¡A rabia d' o Carballiño!
 Vai á ser unha estragueira.

A Comision provincial ten sesións á diario e pol-o mesmo pode poñer acordos á feito.

Témolle moito que agradecer ós nosos país en comision. Por nos servir, pónhense á dieta todol-os días, que ven á ser o mesmo que pasar o ano en aunas.

Pero cobran tres pesos pol-o traballo de cada dia.

Pois inda así, non é moito levar por tanto traballo. Trescentas cadelas veñen á ser unha miseria. ¿Qué labrego furgando n-a terra c' o sacho non-asalcontra?

Ademais, esas cadelas que veñen d' as maus d' os paganos ó quedaren n-a caixa d' a provincia, vólvense galgas e fuxen que nin o diaño cando as sacan pra fóra.

¿Qué xuneras terán que acordar todol-os días eses país en ben d' os seus fillos?

O señor ministro de Gracia e Xusticia dixo n-o Congreso que a reforma d' o poder xudicial feita pol-o señor Alonso Martinez, causou unha revolucio n-a xudicatura que soilo poderá vir á ben, dempois de moitos anos e c' os esforzos de moitos homes.

Cando él o dixo, as suas razóns tería, pois non é de supoñer que falase por falar o promeiro magistrado d' a nacion.

N-o seu sentir, á forza d' anos a cousa terá goberno.

Pero namentres...

Vamos indo á cadea os que tivemos o mal acordo de nos meter á latricantes n-a prensa.

N-a cárcere de Madril hay algús periodistas arrecadados, e como pol-as provincias tamen cocen fabas, algús escritores cairon n-a gayola. Os que poucas veces can son os que rouban as tesourerías ou as adeministraciós d' Estanca las.

Inda non apareceu, nin leva xeito de que pareza o que limpou trece mil pesos en sellos d' a d' Ourense.

En troques aparecin eu, e terei que pasar dons meses e piques entr' as reixas, pol-a *opinion particular* de tres maxistrados, como diría Romero Robredo, ministro d' a Gobernacion, si o procesado fose un Oliver ou cousa así que lle dese unha restrega n-o lombo á calquera fillo de veciño que non se conformase c' o que mandan os conservadores.

CORREO D' O TIO MARCOS.

D. X. D., Tres-Rios.—Recibin seis pesetas pol-a sua suscripcion hastr' os derradeiros d' este ano.

D. M. F. V., Tuy.—O mesmo.

D. G. M. B., Celanova.—Recibin seis pesetas pol-a sua suscripcion hastr' os derradeiros de Xaneiro d' o ano que ven.

D. G. M., Tamallancos.—Recibin tres pesetas pol-a sua suscripcion hastra fin de Xulio.

D. E. P., Pontevedra.—Recibin tres pesetas pol-a sua suscripcion hastra fin de Xunio.

D. F. L. R., Pontevedra.—Recibin unha libranza de catro pesetas pol-a sua suscripcion hastr' os derradeiros de Xulio.

D. M. A., Santiago.—Recibin unha libranza de tres pesetas pol-a sua suscripcion hastr' os derradeiros de Xunio.

D. E. R. V., Becerreá.—Recibin tres pesetas en sellos pol-a sua suscripcion hastra fin de Xunio. Vosté seica quixo tentar ó demo mandando as cadelas en sellos. Foi un milagre que chegaran.

D. S. d' a R., Vigo.—Recibin unha libranza de tres pesetas pol-a sua suscripcion hastr' os derradeiros de Xunio. Mándanselle os parrafeos que pide.

IMPRESA D' O ECO D' OURENSE.

O TIO MARCOS D' A PORTELA

PARRAFEOS GALLEGOS

Sai á luz en Ourense todol-os domingos en oito páxinas en fóllo, contendo artigos de costumes, poesias, efemérides, cantares e contos d' o pais gallego.

SUSCRICION

Seis réas cada tres meses.

ADMINISTRACION

Alba, 15, Ourense.

O pago d' as suscriçõs é por adiantado.—Os números soltos vèndense á dez centimos de peseta.
— Os pagos faranse en letras d' o xiro.

A LUZ UNIVERSAL

TALLER DE FOTOGRAFIA, FOTOTIPIA E FOTOLITOGRAFIA DE

F. PRIETO

Rua de Pelayo, n.º 20, 3.º, Ourense.

N-este establecemento fanse retratos, grupos, vistas e ampliacións, por todol-os procedementos e dende o tamaño microscópico ó de tres metros.

D' este xeito, o que cobice ter un bõ retrato, véxase c' o dono d' esta fotografía,

20—Pelayo—20, 3.º

Galería com' as de Madril, con mais de tres anos de ceto e residencia fixa.

Arodíy á retratarvos, vellos, rapazas e mozos, pois por muy pouco diñeiro, o mesmo que sundes, postos sairendes n unha tarxeta de sorte que digan todos, que os vellos son campeleanos, muy churrusqueirol-os mozos, y-as nenas tan xeitosiñas n-as cariñas e n os corpos, que son de ter merecentes á parexiñas os noibos.

GALZADO

O zapateiro Garcia ten n-a sua zapateria, com' é natural, zapatos que non s' atopan n-o dia tan feitiños e baratos:

Aproveitande a ocasion os que tendo ou sin ter rendas calzades n-a pobracion: está n-a rua d' as Tendas, praza d' a Constitucion.

CONFITERIA.

—Pr' adozar o mais que podol-as amarguras d' a vida, cando teño forro un peso, vou gastalo á dulceria.

—¿A d' o Lis?

—Non tan alá.

—¿A d' o Brasa?

—Mais enriba.

—¿N-aquela qu' está ond' estivo o comercio d' a Gallipa?

—N-a mesma, Bastian, n-a mesma, n-a mesma confitería qu' o Valcárcel d' Allariz estableceu n-a esquina d' a rua de Fontana abaixo, d' a Fontana arriba.

